

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖSS, AKADEMİK VE KPSS BAŞARILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

M. Hanifi ERCOŞKUN, Ahmet NALÇACI

Atatürk Üniversitesi KKEF İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmeliği A.B. Dalı, Erzurum.

Özet

Bu araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ve akademik başarı puanlarının cinsiyet ve eğitim şekli değişkenleri açısından incelenmesi konu edilmiştir. Araştırma betimseldir ve veriler belge taramasına dayalı olarak elde edilmiştir. Bulgulara göre, Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyete göre ÖSS başarı puanları arasındaki farkın anlamsız; akademik başarı puanları ve KPSS başarı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının eğitim şekline göre akademik başarı puanları arasındaki farkın anlamsız; ÖSS ve KPSS başarı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS ve KPSS başarı puanları ile akademik başarı puanları arasında anlamlı; ÖSS ve KPSS başarı puanları arasında anlamsız bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Akademik Başarı, KPSS, ÖSS, Öğretmen Adayları.

INVESTIGATION OF ÖSS, ACADEMIC AND KPSS ACHIEVEMENTS OF CLASSROOM TEACHER CANDIDATES AS REGARDS VARIOUS VARIATIONS

Abstract

In this study the examination of the primary school candidates' grades taken from Student Selection Exam (ÖSS), Official Personnel Selection Exam (KPSS) and their academic success points in terms of the variations of gender and the type of education were taken into consideration. This study is descriptive and the data were obtained on the basis of document scanning. According to the findings, it was found out that the differences within ÖSS grades are meaningless in terms of the gender of Primary School Teacher Candidates while those between grades of KPSS and academic success points are meaningful. It was also found out that the differences among academic points in terms of The Primary School Teacher Candidates' education type is meaningless while those between ÖSS and KPSS grades are meaningful. A meaningful relationship was found between the ÖSS and KPSS grades and the academic points, while a meaningless one was found between ÖSS and KPSS.

Keywords: Academic Achievement, KPSS, ÖSS, Teacher Candidates

1. Giriş

Bir ülkenin gelecek nesillerini yetiştirmede genel anlamda öğretmenlerin, özel anlamda ise sınıf öğretmenlerinin önemi büyüktür. Bu anlamda ülkeler öğretmen yetiştirme ve istihdamında sürekli arayış içerisindeyler. O halde öğretmenlik nedir?

Öğretmenlik, eğitim ve öğretim etkinliklerini planlayan, yürüten ve eğitim kurumlarının yönetim görevlerini üstlenen özel bir uzmanlık alanıdır. Öğretmenlik, entelektüel birikim gerektiren genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla kazanılan bir meslektir. Bu özellikleri yanında, öğretmenlerin kamu hizmeti görmeleri ve insan yetiştirmeleri nedeniyle, öğretmenliğin kutsal meslek olarak adlandırıldığı bilinmektedir (1).

Bir ülkenin geleceğini şekillendirecek olan öğretmenlerin yetiştirilmesi, ülkemizde ve tüm dünyada uzun yıllardır tartışma konusu olmuştur. Toplumların değişen ve gelişen ihtiyaçları, konu alanındaki ve teknolojideki değişimler ve gelişmeler, bireylerin değişen ihtiyaçları eğitim programlarının ve öğretmen yetiştirme sistemlerinin sürekli gözden geçirilmesini ve en iyi model arayışlarını kaçınılmaz kılmaktadır (2).

Tarihsel olarak bakıldığında, ülkemizde öğretmen eğitiminin toplumumuzdaki siyasal, sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmelere paralel bir yol izlediği görülmektedir ve özellikle Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından itibaren öğretmen yetiştirmenin öncelikli alanlardan biri olduğu gözlenmektedir (2). Nitekim 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun öğretmenlikle ilgili genel hükümlerini düzenleyen 43. maddesinde “öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği” olarak tanımlanmaktadır. Bu anlamda geçmişten günümüze öğretmenin eğitim-öğretim süreçlerindeki yeri ve önemi hiçbir zaman azalmamış; bilgi toplumu özelliğini taşıyan ve bilgi toplumu olma yönünde çabalar gösteren ülkeler ve bunların eğitim sistemlerinde daha da artmıştır (3).

Öğretmen, her toplumda insan yetiştirme düzeninin vazgeçilmez unsurudur. Bugün davranış mühendisi olarak adlandırılan öğretmenin her yönüyle nitelikli bir şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir. Çünkü nitelikli bir öğretmen nitelikli bir eğitimin temel taşıdır, bunun için de öğretmenin eğitimde taşıdığı önem hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir (4).

Türkiye’de eğitim sistemleriyle ilgili iyileştirme çabaları Tanzimat’tan beri aralıklarla, fakat daha yoğun biçimde Cumhuriyet döneminde yapılmasına karşın, her derece ve türdeki okullara öğretmen yetiştirme sorunu, nedense gerektiğince ele alınmamış ve kesin bir çözüme henüz ulaştırılamamıştır (5). Cumhuriyetten günümüze öğretmen yetiştirme çalışmalarına değinerek gelinen durumun ortaya konulmasında fayda vardır.

1924–1925 yılından itibaren öğretmen yetiştiren Darümuallimin adı, Muallim Mektebi ve 1935’lerde de Öğretmen Okulu haline çevrilmiştir (6). Türk ulusunun büyük çoğunluğunun yaşadığı köylerdeki öğretmen ihtiyacını karşılamak için Maarif Vekili Mustafa Necati zamanında 1927–1928 yıllarında Kayseri ve Denizli’de olmak üzere üç yıl öğretim süreli Köy Muallim Mektebi açıldı (7). Ancak, 1932–1933 yıllarında bu

okullar kapatıldı (8). 1936'da Köy Eğitim Kursları, 1937'de de Köy Öğretmen Okulları açılmış ve 1940 yılında bunlar Köy Enstitüsü adını almışlardır (9). 1953 yılında Köy Enstitüleri kapatılmış ve 6 yıllık İlköğretmen Okulu adı altında yeniden düzenlenmiştir (10). 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile 2 yıl süre ile eğitim veren Eğitim Enstitüleri açılmıştır. Bu okullar, 20 Temmuz 1982 yılından itibaren Eğitim Yüksek Okullarına dönüştürülerek üniversitelerin içine alınmıştır. Eğitim Yüksek Okulları 1989–1990 öğretim yılında öğrenim süresi 4 yıla çıkarılmış ve Temmuz 1992 tarihinde Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüştür (2).

Türkiye’de öğretmen yetiştirme ve istihdamının genel değerlendirilmesi yapıldığında çok değişik sayısal ve niteliksel sorunlara çeşitli biçimlerde çözümler arandığı anlaşılmaktadır. Araştırmanın bu kısmında öğretmen istihdamına değinerek gelinen durumun ortaya konulmasında yarar vardır.

MEB tarafından 1985–1991 yılları arasında “Öğretmenlik Yeterlik Sınavı”, 2001 yılında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından “Kamu Meslek Sınavı-KMS” ve 2002 yılından itibaren 18.03.2002 tarih ve 3975 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla (Resmî Gazete: 03.05.2002 tarihli ve 24744 sayılı kararı ile yayımlanan) Kamu Görevlerine İlk Defa Atananlar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ÖSYM tarafından yapılan “Kamu Personeli Seçme Sınavı” (KPSS) uygulaması getirilerek öğretmen atamaları yapılmıştır (11, 12, 13).

Bu uygulamalara genel olarak bakıldığında öğretmenlik mesleğine girişte seçme sınavlarının ilan edilen kadroların doldurulup doldurulmadığı ile ilgili olduğu görülmektedir. Yani sistem ihtiyacından az kişi öğretmenlik mesleğine başvurduğunda sınav şartını kaldırmakta, ihtiyaçtan çok kişi başvurduğunda ise sınav sistemini işletmektedir (11).

18/01/2007 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararına göre “Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamında eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dahil öğretmen kadrolarına, KPSS sonucuna göre alınan puanın % 50’si ile Milli Eğitim Bakanlığınca yapılan alan seçme sınavı sonucunda alınan puanın % 50’si esas alınarak atama yapılır” ifadesi yer almaktadır. Bu karar öğretmen seçimlerinde nitelik aranması yönünde bir eğilim olarak düşünülebilir.

Cumhuriyetle başlatılan eğitim çalışmaları sonunda, günümüzde öğretmen yetiştirme konusunda sayısal sorunlar büyük ölçüde çözümlenmiş bulunmasına karşılık nitelikle ilgili sorunlara henüz bir çözüm getirilebilmiş değildir (5).

Bu çalışmada Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS, akademik başarı ve KPSS başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve bunların Sınıf öğretmenin atanmasında etkili olup olmadıkları yönünde ilgililere bilgiler sunulmuştur.

Problem

Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS, akademik başarı ve KPSS ba-

şarlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

Sınıf öğretmeni adaylarının;

1. Cinsiyete göre ÖSS başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Öğretim şekline göre ÖSS başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Cinsiyete göre akademik başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Öğretim şekline göre akademik başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Cinsiyete göre KPSS başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Öğretim şekline göre KPSS başarı puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
7. ÖSS, akademik başarı ve KPSS puanları arasında ilişki var mıdır?

2. Yöntem

Araştırma, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndan 2004–2005 öğretim yılında mezun olan 165 bayan 198 erkek olmak üzere toplam 363 sınıf öğretmeni adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma betimsel türde olup veriler belge taramasına dayalı olarak elde edilmiştir. Mezunların tamamı örnekleme alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve İstatistiksel İşlemler

Araştırmada öğretmen adaylarının cinsiyetleri, öğretim şekilleri, ÖSS, akademik (AGNO: ağırlıklı genel not ortalaması) ve KPSS başarı puanlarına ilişkin sonuçlar resmi kayıtlardan elde edilmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde, SPSS programından yararlanılarak korelasyon (Pearson) ve bağımsız gruplar için kullanılan t (Independent-Samples t test) testi uygulanmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyet ve öğretim şekline göre ÖSS başarı puanlarına ilişkin t değeri 0.059 olup $p=0.953$ olduğundan sonuç $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsızdır. Başka bir deyişle, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre ÖSS başarı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu sonuca göre, bayan ve erkek sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS başarı puanları arasında farklılaşma olmadığı söylenebilir.

Tablo 1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Şekline Göre ÖSS Başarı Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Öğretim Şekli	N	\bar{X}	Ss	t	p
Birinci Öğretim	195	167.3751	3.2335	11.86	0.000
İkinci Öğretim	168	163.6036	2.8212		

Sd= 361 $p<0.001$

Tablo 1 incelendiğinde t değeri 11.86 olup $p=0.000$ olduğundan sonuç $p<0.001$

önem düzeyinde iki değişken arasında anlamlı fark bulunmuştur. Diğer bir deyişle, sınıf öğretmeni adaylarının öğretim şekillerine göre ÖSS başarı puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Bu sonuca göre, birinci ve ikinci öğretimde öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS puanları arasındaki farklılaşma birinci öğretimde öğrenim gören öğrenciler lehinedir. Bu bulgu birinci öğretim öğrencilerinin ÖSS sınavında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Tabloda görüldüğü gibi ÖSS puanları açısından birinci öğretimdeki öğretmen adaylarının ÖSS puanları $\bar{X} = 167.3751$ (Ss= 3.2335) iken ikinci öğretimdeki öğretmen adaylarının ÖSS puanları $\bar{X} = 163.6036$ (Ss= 2.8212)'dir.

ÖSS ile öğrenciler herhangi bir programa yerleştirilirken birinci öğretim öğrencilerinin puanları ikinci öğretim puanlarından daha yüksek olması yukarıdaki sonucu desteklemektedir. Bunda ikinci öğretimde öğrenim harç bedelinin birinci öğretime göre yüksek olmasının da etkisi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyete Göre Akademik Başarı Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	p
Bayan	165	3.1810	0.2039	8.142	0.000
Erkek	198	2.9844	0.2561		

Sd=361 p<0.001

Tablo 2'ye bakıldığında t değeri 8.142 olup p=0.000 olduğu için sonuç p<0.001 önem düzeyinde iki değişken arasında anlamlı fark bulunmuştur. Başka bir ifadeyle, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre akademik başarı puanları arasında bayanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu bulgu, akademik başarı puanı açısından bayanların erkeklere göre önemli ölçüde daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim şekline göre akademik başarı puanlarına ilişkin t değeri 0.097 olup p=0.923 olduğundan sonuç p>0.05 önem düzeyinde değişkenler arasında anlamlı fark yoktur. Diğer bir ifadeyle, sınıf öğretmeni adaylarının öğretim şekline göre akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu bulguya göre, birinci veya ikinci öğretimde öğrenim görmüş sınıf öğretmeni adaylarının fakülte'deki akademik başarı puanları arasında farklılaşma olmadığı söylenebilir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyete Göre KPSS Başarı Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	p
Bayan	165	69.01364	7.81576	3.430	0.001
Erkek	198	72.08437	9.23877		

Sd= 361 p<0.001

Tablo 3'e bakıldığında t değeri 3.430 olup $p=0.001$ olduğundan sonuç $p<0.001$ önem düzeyinde değişkenler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Başka bir ifadeyle, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre KPSS başarı puanları arasında erkekler lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu bulgu erkeklerin bayanlara göre KPSS sınavında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Tabloda görüldüğü gibi KPSS başarı puanları açısından bayanların KPSS başarı puanları $\bar{X} = 69.01364$ ($Ss= 7.81576$) iken erkeklerin KPSS başarı puanları $\bar{X} = 72.08437$ ($Ss= 9.23877$)'dir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının öğretim şekline göre KPSS Başarı Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Öğretim Şekli	N	\bar{X}	Ss	t	p
Birinci Öğretim	195	72.09894	8.38815	3.357	0.001
İkinci Öğretim	168	69.05156	8,88837		

Sd= 361 $p<0.001$

Tablo 4 incelendiğinde t değeri 3.357 olup $p=0.001$ olduğundan sonuç $p<0.001$ önem düzeyinde değişkenler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Diğer bir deyişle, sınıf öğretmeni adaylarının öğretim şekline göre KPSS başarı puanları arasında birinci öğretim lehine anlamlı fark olduğu bulgulanmıştır. Bu bulgu, birinci öğretim öğrencilerinin ikinci öğretim öğrencilerine göre KPSS sınavında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Tabloda görüldüğü gibi KPSS başarı puanları açısından birinci öğretim öğrencilerinin KPSS başarı puanları $\bar{X} = 72.09894$ ($Ss= 8.38815$) iken ikinci öğretim öğrencilerinin KPSS başarı puanları $\bar{X} = 69.05156$ ($Ss= 8.88837$)'dir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının ÖSS, Akademik Başarı ve KPSS Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve r Değeri

	N	\bar{X}	Ss	r	p
ÖSS	363	165,62967	3,5806	-0.104	0.048*
Akademik Başarı (AGNO)	363	3,0738	0,2533		
Akademik Başarı (AGNO)	363	3,0738	0,2533	0,371	0.000*
KPSS	363	70,68858	8,74464		
ÖSS	363	165,62967	3,5806	0.052	0.328
KPSS	363	70,68858	8,74464		

Tablo 5'e bakıldığında, Sınıf öğretmeni adaylarının akademik başarı puanları ile KPSS başarı puanları arasında pozitif; akademik başarı puanları ile ÖSS başarı puanları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Ancak, Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS ile KPSS başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

4. Sonuçlar

Sınıf öğretmeni adaylarının;

1. Cinsiyetlerine göre ÖSS başarı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
2. Öğretim şekillerine göre ÖSS başarı puanları arasındaki farklılaşma birinci öğretimde öğrenim gören öğrenciler lehinedir.
3. Cinsiyetlerine göre akademik başarı puanları arasında bayanlar lehine anlamlı fark vardır.
4. Öğretim şekline göre akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.
5. Cinsiyetlerine göre KPSS başarı puanları arasında erkekler lehine anlamlı fark vardır.
6. Öğretim şekline göre KPSS başarı puanları arasında birinci öğretim lehine anlamlı fark vardır.
7. Akademik başarı puanları ile KPSS başarı puanları arasında pozitif; akademik başarı puanları ile ÖSS başarı puanları arasında negatif yönde bir ilişki vardır. Ancak, Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS ile KPSS başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

5. Öneriler

1. KPSS'de öğretmen adaylarının genel kültür, genel yetenek ve pedagojik formasyon bilgilerinin yanında özel alan bilgilerinin ölçülmesi gerektiği de dikkate alınarak niteliği ölçmeye yönelik sorular hazırlanabilir.
2. Nitelikli sorular hazırlanması KPSS'yi seçme özelliğinden kurtararak nitelik ölçer hale getirilebilir.
3. Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre akademik başarı puanları arasında bayanlar lehine anlamlı fark varken; sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre KPSS başarı puanları arasında erkekler lehine anlamlı fark vardır. Bu sonuca göre, bayan öğrenciler lisans seviyesinde akademik başarı açısından erkeklerden daha başarılı iken; erkek öğrenciler KPSS'de bayanlardan daha başarılıdır. Bu durumun neden kaynaklandığını ortaya çıkaracak nitel araştırmalar yapılabilir.
4. KPSS'de Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel Yetenek testlerinin genelinden alınan puanla atamalar yapılmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde öğretmenlik; "Genel kültür, özel alan, eğitim ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleği" olarak tanımlanmaktadır (14). Yani bir kişinin öğ-

retmen olabilmesi için bu yeterlik alanlarından belirli seviyede yeterliğe sahip olması ilgili kanunda da belirtilmiştir. Bu nedenle KPSS’de puanlandırma yapılırken tek bir puan üzerinden değerlendirme yerine her alanda (Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel Yetenek) minimum alınması gereken puanlar belirlendikten sonra bu puanları alanların genel puanı hesaplanıp ve atamalar bu genel puana göre yapılabilir.

6. Kaynakça

1. BİRCAN, İsmail. (2005) Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği ve İstihdam Sorunu, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, s.207, Ankara.
2. AKSU, Meral. (2005) Eğitim Fakültelerinin Değişen Roller ve Avrupa Boyutu, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, s.25–26, Ankara.
3. GÜRBÜZTÜRK, Oğuz ve GENÇ, S. Zeki. (2004) Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 7, s.49.
4. GENÇ, S. Zeki. (2005) Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Meselemiz, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 11, s.87.
5. YILMAN, Mustafa. (2006) Türkiye’de Öğretmen Eğitiminin Temelleri, Nobel Yayın Dağıtım, s.9, Ankara, 2. Baskı.
6. AKYÜZ, Yahya. (2005) Türk Eğitim Tarihi, Pegem A Yayınları, s.344–347, Ankara, 9. Baskı.
7. BAŞAR, Erdoğan. (2004) Milli Eğitim Bakanlarının Eğitim Faaliyetleri, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, s.203, İstanbul.
8. DUMAN, Tayyip. (1998) Cumhuriyetimizin 75. Yılında Öğretmen Yetiştirme Sistemi-miz ve Sorunları, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:139, s.36–43.
9. BİNBAŞIOĞLU, Cavit. (1999) Cumhuriyet Dönemi Eğitim Bilimleri Tarihi, Tekişik Yayıncılık, s.107, Ankara.
10. ERGÜN, Muammer. (2005) İlköğretim Okulları Öğretmen Adaylarının KPSS’deki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kastamonu İli Örneği), Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:13 No: 2, s.312.
11. DİLEKMEN, Mücahit, ERCOŞKUN, M. Hanifi ve NALÇACI, Ahmet. (2005) Öğretmen Adaylarının Akademik ve KPSS Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 11, s.306–307.
12. ERASLAN, Levent. (2005) Öğretmenlik Mesleğine Girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Yönteminin Değerlendirilmesi, <http://www.insanbilimleri.com>
13. YÜKSEL, Sedat. (2004) Öğretmen Atamalarında Merkezi Sınav Uygulamasının (KPSS) Değerlendirilmesi, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
14. ESKİCUMALI, Ahmet. (2002) Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Editör: Yüksel ÖZDEN, Pegem A Yayıncılık, s.10, Ankara, 2. Baskı.